

בהרה

גליון קסג
פר' כי תבא
תשפ"ג לפ"ק
שנה ד'

אור הנבוכיה
הפנימית בדרך
הבעש"ט הק

י"ל ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית - בית היוצר להפצת אור החסידות

דוקס לעי"נ הגר"צ רבי משה כ"ד יוסף זצ"ל אב"ד טורדא

עבודת יום השישי

טועמיה: הטבת הנרות והדלקת הנרות
בערב שבת קודש (ב)

אלול-הקב"ה מחבה לך

היכל המגיד ממעריש: נפתחין
י"ג מכילין דרחמי

עבודת הכירורים

אש העבודה: מי שחי רק את רגע ההווה
מכניס תמימות בתוך הזמן

אחת שאלתי

תנו רבנן מעשה: חכמת הצדיק שהחזירה
רשע בתשובה וכוחה של קבלה אחת

דבר המערכת

"עדיין אלול!!"

הימים הראשונים של אלול - -

השמש נראית אחרת... כל האווירה כרחוב משתנית, אנשים הולכים כהתבוננות: אך אני מעצים יותר את האני לדודי, ואך אני יכול להרגיש יותר את הדודי לי.

אלא שכמו כל דבר, ההרגל תופס אותנו, וכעבור ימים אחרים נכנסים שוב אל שירת החיים, וכל ה'אלול' המאיר, המתוק והקדוש, נרמס תחת מטלות החיים העמוסות, הלימודים, ההספקים, ה'חובות' הנשמיים והרוחניים.

ולכן אנהנו כאן!

רבים מדברים היום בכאב נד' 'תופעת העלונים' שממלאת את בתי המדרשות, ובמקום להתפלל שקועים בקריאת הסיפורים והליקוטים המושכים את הלב.

זה נכון, וחובה להתריע על כך, אבל יש עלונים מצילי חיים!

כשגליון כמו 'הורא' מונח על השולחן בבית הכנסת, זה מסוגל לשנות חיים, כפשוטו, כפי שמעידים מאות קוראים שהגליון הזה פתח אותם אל עולם קסום של קירבת ה' שלא הכירו מעולם.

אל המערכת הגיעו סיפורים על בחורים לצד אברכים שכבר היו כמעט נתונים למלתעות הטומאה, הלב היה כבוי לגמרי, ועל ידי עלון אחד של 'הורא' התחוללה אצלם 'תחיית המתים'!

זה יכול לקרות גם אצל יהודי באמצע אלול, כשהוא עטוף עם מחשבות קודרות אודות ה'אלול', וזה במקרה הטוב, כי אצל רבים כבר נשכח האלול לגמרי, וע"י עלון קטן כזה נזכרים שיש אלול, העינים נפקחות, משב רוח טהור נושם בקרבנו.

ע"י קריאת העלון (לא בזמן התפילה, כמובן) מתמלא הלב עם התחדשות ופרישקייט, עם הסתכלות נבונה לאורם של צדיקי הדורות, והכל על ידי עלון קטן, דרכו מדבר אלינו הבעש"ט הק' ופותח לפנינו עולם ענק ומאיר.

אנו אכן נמצאים בסוף שנת תשפ"ג, הלב יכול להתמלא עם המון מחשבות של יאוש והדלון, אבל הספרים הקדושים הופכים את הימים הללו להתחלת תשפ"ד, לא כימים של סוף שנה. ההתחדשות ממתינה עלינו כימים אלו, אלול עדיין כאן, וניתן להחליץ חושים לעבודתו יתברך!

מדוע צריך פסוקי שמירה בחודש אלול?

כאשר מתגלה אור עצום כזה - שה' אוהב אותי בכל מצב - יש להרבות בפסוקי שמירה שלא נאחז באור באופן חיצוני ולומר שלום עלי נפשי

נהורא מערייא

דועכת וגוועת.

כל זה היה אופן התשובה עד חטא העגל, שאע"פ שחטאו לפני המקום ב"ה, אך ע"י התשובה נתגלה שבכל זאת יש בפנימיותם אש דולקת לה', וכל חטאם היה רק משום שנתגברה עליהם היצר הרע ולא הצליחו להתגבר תאוות ליבם, אבל בפנימיותם אינם רוצים להתנתק מה' (מהר"ל, נתיבות עולם ח"א).

אך לאחר חטא העגל, כאשר היה פגם עצום, וחלקים מישראל פגעו בעצם הקשר שיש להם עם הקב"ה. בשעה נוראה כזאת כאשר משה רבינו עומד לפני הקב"ה בפיוס וריצוי, מתגלה אליו הקב"ה עם אופן פנימי ועמוק יותר של תשובה, והוא על ידי י"ג מידות הרחמים המתגלים ב'נקרת הצור'.

'צור' זה - הוא כמו האש הגנוז בתוך צור החלמיש, אשר אפילו באם היא שקוע במים ומכוסה בטיט, אבל האש שם בבחינת 'יכולת' שהוא למעלה אפילו מהדרגה של 'בכח'.

על ידי גילוי זה נתגלה הנקודה המוסתרת בעומק עצום בפנימיות כל איש ישראל, אשר מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה המוסתרת הזאת (לקוטי תורה, פר' אהר).

ואכן עומק זה אינו יכול להתגלות במצב רגיל, כאשר יהודי עסוק עם הכוחות המגולים שלו, תורה תפילה ומצוות, אלא רק כאשר נמצא בתנועה של תשובה הפורצת מתוך עומק עמוקים ואינו יכול לסבול גודל הצער על שעשה נגד רצון בוראו, עד שמתעורר הניצוץ הפנימי העמוק המוסתר בעומק עמוקים.

גילוי זה יש בו חשש מפני אהיות החיצונים, והיינו שיש סכנה שלא יתאחו בו באופן פנימי - להתקרב יותר להש"ת בקשר עצמי, אלא יאחו בו באופן חיצוני, להתיר הרצועה ח"ו ולומר שלום עלי נפשי כי ה' אוהב אותי בכל מצב. על כן צריך שמירה טפי, ויש לעורר רחמים במזמור 'לדוד ה' אורי וישעי', שנאחו בהארת הרחמים והרצון מצד הפנימיות, לראות בטוב ה', שה' טוב ומטיב לכל וכל רצונו להטיב, ולהרגיש אהבתו העצומה כאב על בנו בלי שום תנאי ונחפוץ להתקרב אליו יותר, ובכך לא נגרם להפיל את האור הנפלא הזה לרשות החיצונים.

להרחבות ומראי מקומות, ראה "אש המועדים" - אלול

במזמור 'לדוד ה' אורי וישעי' נזכרים הרבה פסוקי שמירה בהם מבקשים מאת הש"ת שישמור עלינו מפני כוחות הרע. ויש להבין מי השונאים הללו שאנו מבקשים שמירה מהם? ואיתא בסיפור רבי שבתאי מראשקוב ז"ע כי במזמור זה יש י"ג שמות הו"ה ועל ידי הזכרתם מתעוררין י"ג מידות של רחמים שנתגלו לראשונה בחודש אלול בו עלה משה רבינו להר סיני כדי לבקש מחילה על חטא העגל, ואז לימד אותנו הקב"ה י"ג מידות של רחמים בהיותו ב'נקרת הצור'.

המקום הזה הנקרא 'נקרת הצור' רומז על בחינה רוחנית נעלמת מאוד (אבן עזרא, ריקנאטי, ספרונו), כי 'נקרת הצור' הוא כמו 'צור החלמיש' שממנו מוציאים אש. והוא על דרך האש שמוציאים בזמננו מהגפריית ע"י שמבטשים ומכים בה ועל ידי השפשוף יוצא מנמה האש שהיה כמוס וגנוז בתוכה. אבל האש אינה נגלית בפנימיות הגפריית, ואם נחתך הגפריית לחצאין לא יתגלה לנו אש, כי האש נמצאת שם 'בכח' ולא 'בפועל', ורק לאחר שמשפשים ומבטשים בו - נולד האש ומתגלה ויוצא מן הכח אל הפועל.

בתוך בחינת ה'כח' עצמו יש כמה דרגות. הדנה השלהבת הלוחשת ומעמעמת בתוך הגחלת, נמצאת שם 'בכח', וע"י שמנפחים בה יוצאת האש מן ההעלם אל הגילוי ומן הכח אל הפועל.

אלא שהשלהבת הכמוסה בתוך הגחלת יש בה חסרון, כי אם מניחים את הגחלת בתוך המים תכבה תיכף האש הנמצאת שם 'בכח'.

אך יש דבר נעלם יותר, כמו האש שבתוך צור החלמיש או בתוך הגפריית, שנמצא שם בבחינת 'יכולת', היינו שהגפריית יש בו יכולת להוציא ולהוליד אש, אך האש עדיין לא נמצאת שם אפילו בבחינת 'בכח'. ולפי שהוא רק בבחינת 'יכולת' שהיא הארה בלבד ולא מציאות כלל, אזי גם באם שקועים האבן בתוך המים אין אז גורע מהיכולת להוציא אש כי עדיין אינה נמצאת שם כלל.

ועל דרך זה לגבי כל אחד מישראל, שאע"פ שאינו מקיים עכשיו תורה ומצוות בפועל, אבל בתוכו יש 'שלהבת' בוערת, שהיא אהבה מוסתרת שבפנימיות לבבו, ועל ידי התשובה מתגלה הנקודה הפנימית לחוץ. אלא שלפעמים צריך קצת ביטוש ושפשוף של יסורים ח"ו כדי לעורר את האהבה המכוסה ולגלות את השלהבת מן הכח אל הפועל.

אך כאשר הגחלת שקועה בעומק במים, ומכוסה טיט ובזב, מתכבה לגמרי הניצוץ הפנימי שבתוכה, והשלהבת שבפנימיותה

הרה"ג רבי משה רויטמאן שליט"א
ראש ישיבת 'בני היכלא' וממשיעי 'אש החסידות'

אחת שאלתי

מבוכה רבתית שררה באותה שעה בחצר הקודש, בכל פינה התגודדו חסידים ולחשו בדאגה איש לרעהו: "לייב'קע כאן, מבקש בתום להיכנס אל הרבי, האם נכון להכניסו?!"

"חלילה!", טען אחד, "מי יודע אלו מזימות רוקם ה'שייגען' הלזה מאחורי פני התם שהוא מעמיד?!" "חסידים אנחנו!" טענו אחרים כנגדו, "ואנו מאמינים בני מאמינים, שכל נשמה של יהודי טהורה היא, גם אם נפלה חלילה עד לשאול תחתיה, עלינו לפתוח לו את הפתח, אולי ישוב בתשובה!". "אבל איך נכניס לחדרו הקדוש של הרבי רשע שכזה?!" לחש ברעם חסיד נוסף. וכך התווכחו ביניהם, עד שלבסוף הובא לייב'קע אל הקודש פנימה.

כבר כמה שנים קודם לכן, פרק לייב'קע את עול התורה והמצוות מעל כתפיו, רחמנא ליצלן. מאז התדרדר מדחי אל דחי, עד שהיה לאיש בלייעל, שהציק רבות וקשות ליהודי עיירתו. בכל שנה ושנה, בבוא חג הסוכות, לא יכול היה לייב'קע לראות את התלהבותם של היהודים, בהיותם מתחכים בשמחה את ענפי האילנות לסכך בהם את סוכותיהם, והוא הגיש עליהם קובלנא ברשויות המחוז, כביכול מכערים הם את פני העיירה בקציצת האילנות. אף היה קורא למכבי האש להרוס את הסוכות, בטענה שהן עלולות להעביר אש ממקום למקום. כך העמיד לפני יהודי המקום תמיד אבני נגף ומכשול בכל צעד ושעל.

והיו יהודי אותה עיירה, פונים לא אחת אל הרבי הקדוש, שמצודתו הייתה פרוסה גם עליהם, ומתנים בפניו את צרותיהם, אף היו מבקשים מאת הצדיק שיבקש עליהם רחמים, לפטור אותם אחת ולתמיד מעונשו של לייב'קע הלזה.

משום כך, ביקשו כולם לדעת מה היה שם בקודש פנימה, כשלייב'קע נכנס אל הרבי.

הגאון האלוקי רבי **מרדכי דוב מהאראנסטייפאל**, נצר קודש לצדיקי בית טשערנאביל, וחתנו של הרה"ק רבי חיים מצאנז - ה'דברי חיים', נודע כגאון אדיר בנגלה ובנסתר, וכמלאך אלוקים שעבד את קונו עבודה עילאית. ובמקום גדולתו שם אתה מוצא אהבתו העצומה לכל נשמה יהודית, באשר הוא. בחמלה רבה הביט הוא על לייב'קע. עיניו הקדושים שהיו כעיני הבדולח חדרו עמוק, אל הנקודה הפנימית הפועמת בקרבו של איש שיחן, אותה נקודה כשרה ותמימה שאין בה מום, שלה עלה עליה עָל, ומתוך הבטה זו הקשיב למוצא פיו.

"רבי קדושו!", גולל לייב'קע מעשה נורא שראו עינו ולא זר, וכבש את לבו, "ואני בדרכי, עברתי דרך עיר פלונית, והבחנתי במהומה נוראה שהתחוללה בה. לאחר בירור קל הוברר הדבר, כי שעה קלה קודם לכן פלט הנהר המקומי גופה של אדם אשר טבע במצולות, ומאחר ולא נודע זהותו של הטובע, קברה אותו הרשות המקומית בבית הקברות הנוצרי. כעבור שעות ספורות, נודע ליהודי העיר כי לפני זמן מה יצא אחד מהם לשוט על פני המים, ומאז נעלמו עקבותיו, סברו אפוא היהודים וטענו בתוקף, כי זוהי הגופה שפלט הנהר, ודרשו רישיון להעבירו לבית העלמין היהודי. ואולם, גויי העיר כעסו עד מאד על דרישה זו, כי ראו בכך פגיעה בכבודו של בית קבורתם, ואף התייצבו להיאבק בכוח נגד הכוונה להעביר את הגופה, בעקבות כך קמה סערה גדולה, ותהום כל העיר."

"מעשה נורא חזית לייב'קע", נענה אליו הצדיק, "ובכן מה תרצה לבקש?".

"אוי רבי", נאנח לייב'קע, "מסיבות אישיות שאיני יכול לפורטם, איני שומר כיום תורה ומצוות, אולם רצוני עז כי לאחר מותי יקברוני בקבר ישראל, ובכן מה יהא עלי רבי", הביע דאגה עצומה מנהמת לבו, "אם חלילה יארע לי מה שאירע לאותו יהודי, כיצד אהיה בטוח שיוליכוני לבית העלמין היהודי, ולא לבית הקברות הנוצרי?!"

פניו של הצדיק רבי מאטל'ע הווארו באור יקר, והלא לנגד עיניו הפציע אור נשמתו הזוהרת של לייב'קע, המתחננת על מה שיהא בסופה, והזועקת את בקשתה, למות מות ישרים ושהתא אחריתה כמו כל יהודי. בחמתו הרבה פנה אפוא וכה אמר לו:

"שמע נא לייב'קע יקירי, איעצך והי אלוקים עמך. מהיום והלאה תקפיד לעטות עליך תמיד 'טלית-קטן' מצויצת! כך תהיה בטוח שבכל מקום שתגיע, גם אם חלילה תטבע בנהר, יכירו עליך כי יהודי אתה, ויקיים בך הכתוב 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך' (בפרשתנו כח, י)."

קשה היה על לייב'קע לקבל את עצת הצדיק, וללבוש טלית-קטן, אך חרדתו מקבורה נוצרית גברה על כל קושי, והוא פנה תיכף ממעונו של הצדיק אל בית החייט, רכש ממנו בכסף מלא טלית קטן כשרה למהדרין, ומאז לא הסירה מעליו לנצח.

עברו ימים, חלפו שבועות, ולפתע החל לייב'קע להופיע כפעם בפעם בשערי ה'קלויז' של רבי מאטל'ע. בקרן זוית היה עומד, ומתבונן בערגה ניכרת אחר תהלוכותיהם של יראי ה', חסידים ואנשי מעשה. כעבור זמן אף החל לפקוד את נוהו של הצדיק ונפשו בשאלתו: "רבי, מה עוד אוכל להוסיף, הנהגות טובות נוספות?", עד שיום אחד התייצב אל מול פני הצדיק וביקש בכל לב ונפש שוירוהו דרך תשובה, לתקן את אשר עיוות, ולהתחזק ולשוב אל חיק אביו שבשמים.

ימים רבים לאחר מכן, כשלייב'קע כבר היה לבעל-תשובה גמור, וישב ספון בבית ה' יומם ולילה, שחו הכל בפליאה אודות דמותו העצומה של הצדיק איש האלוקים, אך רבי מרדכי כזו עצמו הצביע לעומתם על כוחה של מצווה אחת, אף קבלה אחת, שיהודי מקבל על עצמו בכל עוז, כמה יפה כוחה לעורר ברובד הפנימי שבהיכל לבו, את אותה נקודה טהורה, שתתעורר מתרדמתה, ותדליק את האור במחשכי הלב, עד שתהא שלהבת עולה מאליה, רשפי אש שלהבת י-ה, אשר מים רבים לא יוכלו לכבותה יותר.

בימים נעלים אלו, ימי הרחמים והרצון, כשערי תשובה פתוחים לפנינו, וכל יהודי מחשב את חשבון נפשו. לפעמים יש, והדרך הישרה אינה אלא לקבל על עצמו קבלה אחת חזקה, כזו שאפשר לעמוד בה לאורך זמן, כזו שאפשר להתמקד בה בכל עוז, ובכוחה של קבלה זו לעורר ברבות הימים את התשובה השלמיה, לתקן את כל המעשים ולהאיר את כל הנשמה, שתזכה לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו.

במלאת מאה ועשרים להסתלקותו של הרה"ק רבי מרדכי דוב מהאראנסטייפאל ז"ע - כ"ב אלול תרס"ג הסיפור מפי ידידי הנעלה בנש"ק מוה"ר חיים שמואל טווערסקי שליט"א שקיבל מקונו הרה"צ רבי אברהם יהושע העשיל טווערסקי זצ"ל מהאראנסטייפאל-מילוואקי נ"נ לבעל ההילולא

הטבת הנרות והדלקת הנרות בערב שבת קודש

נרות השבת רומזין על הארת נשמת הבריאה שמאירה בשבת קודש בתוספת מרובה ואפשר להרגיש את החיות שהקב"ה מחיה את הבריאה יותר מימות השבוע, ולכן נקראת הארה זו בתואר 'אור הגנוז' לפי שהוא מוסתר וגנוז בתוך פנימיות הבריאה ואינו מתגלה לחוץ אלא בשבת קודש.

'אור הגנוז' פירושו 'אור אלוקי' שעל ידו מחדש הבורא ית"ש את העולם תמיד בכל רגע ורגע, אבל הוא 'גנוז' - כי אדם רגיל אינו מרגיש שהבריאה מתחדשת בכל רגע ייש מאין, אלא העולם נראה לו מציאות קיימת, והטבע נראה כדבר מוחלט. אך כאשר מתגלה האור הגנוז, מאיר בכל אחד - לפי ערכו ומדרגתו - אמונה מוחשית שבכל רגע מתחדש עולם חדש ממש שמקבל עתה חיותו מהבורא ית', וכמו שכתב האריז"ל (שער הכוונות נוסח התפילה דרוש א) **'כי השי"ת מחדש בכל יום את מעשה בראשית ע"י טובו שהוא אור הגנוז לצדיקים'**.

וכאשר נרות השבת דולקין ומאירין, והיהודי מביט עליהם, בפרט בשעה שמסתכל עליהם קודם קידושא דבני שמי שמאירין עיניו של אדם, אזי מתחיל להרגיש איך האור האלוקי מחיה את הבריאה כולה בתמידות ללא הפסק, כל רגע מחדש, ומתענג על כך שהבורא ית' בורא אותו כל רגע בבריאה מחדשת ייש מאין'.

יסוד זה נזכר **בקדושת לוי** (חנוכה קדושה ה): **ויביט בה בעין השכל שבראם האל ייש מאין'**, **זאת ההבטה וההשגה בעין השכל הוא נר של שבת'**.

ומובא **מהבעש"ט** הק' (כתר שם טוב אות שי"ט) בזה"ל: **דהבית שני שבת דולק בו או ביום השבת אור היום עצמו, הוא רומז לאור פני הספירות ממש, שהוא קודש קדשים, וחוף לבית, התחום שבת אלפיים באמה סביב, הוא תחום חותם, רושם אור הקדוש, וכל רוגזין וכל דינין הם חוף לתחום. עכ"ד.**

וראה **שפת אמת** (פר' בראשית, תרמ"ח) וז"ל: **ק: במדרש, 'ויברך' ברכו במאורות, אין דומה מאור פניו של אדם בחול למאור פניו בשבת. פירוש, התגלות הפנימיות, כדכתיב 'חכמת אדם תאיר פניו' והיא התגלות נשמה יתירה. וגם בכלל העולם מתגלה בשב"ק הפנימיות דכתיב 'ויהי אור' כו' ודרשו חז"ל שגנוז לצדיקים. ומאמר 'יהי אור' הוא בכל פרט שיש לכל מעשה בראשית חלק בזה האור רק שנגנו, ובשבת מתגלה ממנו. ובימי המעשה הוא בחי' אספקלריא דלא נהרא. ובשבת אספקלריא המאירה. ולכן הדלקת נר בשבת מצוה לרמוז על התגלות האור בשב"ק ובנ"י שמצפים לאור הגנוז ומרגישים בחשכת עוה"ז כענין שנאמר **'כי אשב בחושך ה' אור לי'**. שמגלה לנו השי" בשב"ק מעין אור עולם הבא.**

עוד כתב (פר' וירא, תרס"א) בזה"ל: **וכן שמעתי ממו"ז ז"ל שהשבת שבא מיבית גנוזי מקום הגנוז הוא מעורר גם בנפשות בני"י אור הגנוז בהם שאינו יכול בחול להוציאו מכה אל הפועל ובשיק מתעורר הפנימיות.**

הקשר העצמי שמתגלה באלול

בחודש אלול מתגלה אור עצום בעולם – ועבודתנו להתדבק באור זה ולהתענג עליו כראוי

מצינו שלאחר ההתגלות הגדולה בהר סיני עלה משה למרום ארבעים יום כדי להוריד את הלוחות, ואז נתאוו רבים מישראל שיתגלה אליהם פעם נוספת גילויים והשגות ומדריגות, על כן עשו להם את עגל הזהב, יען כי לא רצו להתדבק בעצם עצמותו ית' שלמעלה מהשגה, ולא היו חפצים להתדבק במופשט ובדבר בלתי מושג, אלא בקשו להרגיש למשש את הדביקות בידיים, להראות באצבע ולומר 'אלה אלהיך ישראל' (עי' זוהר מאמר ראשון אה"ת צ"ג).

ועל כך נצטוונו 'אלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו לכם' שלא לבקש להתדבק אל מדריגות של כסף וזהב הרומזין על אהבה ויראה (ראה נועם אלימלך 'פר' יתרו), תפארת שלמה (שבועות), בית יעקב ('פר' יתרו), מי השילוח ('פר' יתרו)), אלא להתדבק בהשי"ת עצמו.

וכאשר ראה הקב"ה את מעשה העגל, אמר למשה רבינו (שמות לג, ב-ג) 'ושלחתי לפניך מלאך וגו' כי לא אעלה בקרבך כי עם קשה עורף אתה', אתם לא רוצים אותי עצמי, אתם רוצים את הגילויים שלי, על כן אשלח לפניכם מלאך ה', אשלח לכם השגות וגילויים ודי בזה.

כלל ישראל הצטערו והתאבלו על כך דכתיב בהמשך 'וישמע העם את הדבר הרע הזה ויתאבלו ולא שתו איש עדיו עליו'.

ומשה רעיא מהימנא פונה אל השי"ת ומבקש ממנו, אם אכן אמת היא מה שאמרת לי שמצאתי חן לפניך, הודיעני נא את דרכך, הראני נא את כבודך. והקב"ה נענה לו וגילה לו את י"ג מידות של רחמים, שם מתגלה עצם הרצון, עצם האהבה, הקשר השורשי והפנימי והעצמי בין הקב"ה לבני ישראל שלא שייך בו שום פגם, כדרך שאי אפשר לנתק את הקשר הטבעי בין האב לבנו, וכדכתיב ביה 'וחונתי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם', אע"פ שאינו הגון ואע"פ שאינו כדאי, כי הקשר הזה נוגע בנקודה הקדומה שלמעלה מהכל.

כשמאיר י"ג מידות של רחמים - כגון בחודש אלול - מתגלה שיש כאן קשר עצמי, כלל ישראל אינו רוצה את הגילויים ואת ההשפעות של השי"ת, אלא רוצים את אביהם שבשמים עצמו, וכן הקב"ה רוצה בעמו ישראל באהבה, ללא שייכות למעשיהם.

ואז, כשנתעוררה הנקודה העליונה, ועלה החן של ישראל לפניו ית', מיד ניצל משה רבינו את ההזדמנות ואמר (שם לד, ט) 'אם נא מצאתי חן בעיניך אדני, ילך נא אדני בקרבנו, כי עם קשה עורף הוא'.

משה רבינו לוקח את הסיבה של 'עם קשה עורף' שבגללה אמר הקב"ה קודם לכן 'לא אעלה בקרבך כי עם קשה עורף אתה', והשתמש עמה כאמתלא וסיבה שיתגלה הקב"ה דייקא לישראל 'כי עם קשה עורף הוא'.

ומבואר בספרי החסידות (ראה ישמח משה פר' קדושים, אש קודש פר' נח), כי 'קשה עורף' מורה שהאדם אחוז בדבר בקשר עצמי בל ניתק, כי אילו היה מתנהג כן רק מחמת שכולם עושים כן, אזי כשיש לו סיבה להימנע מכך, כגון בושא או צער, ינסה לבטל את מעשיו ולשנות דרכיו, אך כשאדם עושה את מעשיו משום שמחובר לכך, לא יוכלו כל הרוחות שבעולם לעקרו ממקומו, קשה עורף הוא, ולא יטה ימין ושמאל. ואם כן, חסרון זה של 'קשה עורף' מעיד על מעלה עצומה של ישראל שיש בהם חיבור וקשר עצמי בל ניתק לכל מה שעושים, ומצד זה מוכנים הם אל הדביקות האלוקית העצמית ולא אל הגילויים וההשפעות החיצוניים.

ובזה נתעורר גם מצד הרצון העליון להשרות שכינתו בישראל בכל מצב שהוא, ואמר הקב"ה: 'הנה אנכי כורת בריתי' - להיות בקרבכם, כמאמרם (מגילה טז). גלו לבבל שכינה עמאם, גלו לעילים שכינה עמאם, גלו לאדום שכינה עמאם (ספרנו). 'נגד כל עמך אעשה נפלאות' - לשון ונפלינו שתהיו מובדלים בזו מכל האומות, שלא תשרה שכינתי עליהם אלא על ישראל בלבד (רש"י). והברית הזאת קיימת לעד, גם בתכלית השפלות, ככתוב (ויקרא כו, מד) 'ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם כי אני ה' אלקיהם'.

עבודת הבידודים

על פי משנת החסידות

פרק ג

הבידוד בענין הזמן

אש העבודה

שערים לעבודת הבורא
מתוך העמקה בספרי חסידות

מאוצרות הגה"צ רבי יחיאל יהושע שיינפלד שליט"א
רב קהילות בראד בארה"ק ומוח"ס אש החסידות

מי שחי רק את רגע ההווה מכניס תמימות בתוך הזמן

כשמתדבק ברגע ההווה ואינו רואה לפניו אלא את הזמן שלפניו, הוא מרגיש את חיותו של הקב"ה הנשפע עליו ומחיה אותו ברגע זה, ובכך מתדבק בנקודת התמימות והשלימות, ואז נעשה 'עמו ולחלקו'

הגויים אלו נמצאים כאן למטה בעולם, אלא שיכולים לחיות בכוכבים ששם מגיע השפע לפני שמגיע אל העולם, או שמנחשים וסומכים עצמם על סימנים שונים.

בכל אחד יש כח טבעי שיכול להרגיש את העתידות, אינטואיציה והרגשה פנימית, ללא השתמשות בכח המחשבה. אלא שהשכל האנושי המוגבל במקום זמן אינו יכול להתחבר לכך. אך כאשר עושים פעולות לסלק את המחשבה האנושית, כגון על ידי פעולות מהירות או דרכים אחרים העוקפות את המחשבה ההגיונית ומתחברות למחשבה המופשטת, אפשר להתחבר אל החוש הזה הנמצא באופן טבעי בכל אחד. זהו איסור 'קוסם קסמים' לפי דברי הרמב"ם (הל' ע"ז פ"א ה"ו), וכמו שכתב המאירי (סנהדרין סה): 'זו"ל: הקוסם הוא שמוניע דמיונו ברוב קולות וצעקות ויגיעה ועמל שיהלילוהו עד שישוב נעדר הרגשה ויתחזק דמיונו ויאמר דברים יתקיימו לפעמים לחוזה הדמיון. עכ"ד'.

[וכתבו הפוסקים (ראה מנחת יצחק ח"ו סימן פ בשם תשו' בני ציון מבעל ערוך לנר ז"ל ח"א ס"ה ט"ז), כי איסור קיסום הוא כאשר מגיע לחוסר הרגשה ומתדבקים בחוש הדמיון, כי נפשם מתחבר לעולם רוחני וצריך להפשיט עצמו מן הגופניות כדי להגיע לשם, אבל אותם המתחברים אל כח הדמיון שבגופם על ידי פעולות, והם נמצאים בהכרה ובהרגשה, אין זה בגדר האיסור, ויש שאינם צריכים לעשות פעולות אלא מוטבע בהם כח דק ועדין שיכולם להתחבר אל הכח הטבעי שבגופם, ואינם עולים למקום שלמעלה מהגוף והנפש].

עבודתם של ישראל אינו כן - 'ואתה לא כן נתן לך ה' אלקיך', אלא - 'נביא מקרבך מאחיך כמוני יקים לך ה' אלקיך, אליו תשמעו', הנביא עולה למעלה מהעולם, למעלה מהתחלקות הזמן, ששם היה הוא ועבר שוים, ולכן יודע את העתידות.

ענין זה נתפרש כמה פעמים ב'שפת אמת', כמו שכתב ('פר' חיי שרה, תרמ"ט) וז"ל: 'כי עיקר התמימות הוא התדבקות בשורש שלמעלה מהטבע' כמ"ש 'תמים תהיה עם ה' אלקיך' כי הגויים האלה כו' אל מעוננים' כו' עונה זו יפה כו' כי התחכמות שלהם הוא בזמן ובטבע. ובדאי נמצא חכמה בהבריאה. אבל לא כן נתן לך ה' אלקיך, נביא מקרבך' כו' כי בני ישראל נבראו להעלות כל הטבע ולברר ולהעיד כי הקב"ה הוא המנהיג את העולם והטבע והזמן.

כלל שאיש ישראל דבוק יותר בהשי"ת, הוא חי יותר את רגע ההווה. כי העבר אין והעתיד עדיין. כל הטרדות המעיקים על האדם הם כתוצאה מפחד וחשש ודאגה מהעתיד, אבל העתיד - עדיין. הוא מתעסק עם דבר שלא בא לעולם, עם דבר שאינו קיים כלל. הלא כל רגע מחליט הבורא ית' לחדש את העולם, כל רגע הוא מחליט איך להנהיג בטוב את כל העולם, אין לאדם שום שליטה על מה שיתרחש עליו, ולכן מבזבז האדם את כוחותיו לריק במקום להתמקד עם רגע ההווה שנמשך כהרף עין, ולהתחבר לחיות האלוקית שהקב"ה משפיע עליו ברגע זה.

כשאדם מתעסק עם תכניות העתיד וחוקר אחר העתידות, הוא יוצא מנקודת החיים, מעצם החיים הפשוטה, מתנתק מחיותו התמימית של הבורא ית' השופע אליו ברגע זה, ונפרד מחלק ה' ונחלתו, העתיק עצמו לעלמא דפרודא, עולם שכולו חסרון, עולם שכולו חור וחלל, בלי שום אפשרות לדעת מה יארע עמו עוד רגע קט.

לא כן כאשר מתדבק ברגע ההווה, הוא מרגיש את חיותו של הקב"ה הנשפע עליו ומחיה אותו, אזי הוא מתדבק בנקודת התמימות והשלימות, ואז הוא נעשה 'עמו ולחלקו'.

וראה על דרך זה בספה"ק אש קודש ('פר' שופטים) וז"ל: 'ק: פשוט אפשר לומר לא תחקור אחר עתידות, כי כל איש על העתיד מקבל על עצמו לעבוד את ה', מחור או למחרתיים יהיה טוב, רק בהווה היצר הרע מפתהו, וזה שמרמז הכתוב 'תמים תהיה עם ה' אלוקיך' לא לחקור אחר העתידות רק בהווה תהיה תמים עמו. עכ"ל"ק.

וראה מאמרי אדמוה"צ (כתובים) וז"ל: 'מהראוי שצריך לראות [רק את] היום שלפניו, ולמחר יהיה בריה חדשה, כדכתיב (שמות טו, ד) 'ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתך אם לא' - אם יראה רק היום שלפניו אז יהיה האדם 'כגונא דיליה' כעין דלמעלה, מה הקב"ה מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשיתו וא"צ להכין כלל על מחר, אף אתה כן בכל יום יהיו בעיניך כחדשים. ע"כ'.

והמעין בפסוקים אלו יראה, כי איסור זה של 'תמים תהיה' שלא לחקור אחר העתידות, נאמר בתורה לענין שאסור לשאול מאומות העולם, כדכתיב בפסוק אחר כך - 'כי הגויים האלה אשר אתה יורש אותם אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו',

"כשאדם מתעסק עם תכניות העתיד חוקר אחר העתידות, הוא יוצא מנקודת החיים, מעצם החיים הפשוטה, מתנתק מחיותו התמימית של הבורא ית' השופע אליו ברגע זה, ונפרד מחלק ה' ונחלתו"

נהורא ישרי בה

סיקור על ספרי חסידות

שבחי הספר הקדוש "דעת משה" (ב)

במאמר הקודם הרחבנו אודות דבריו של הרה"ק רבי משה מקאזניץ זי"ע (י"ד י"ב אלול, קצ"ה שנים לפטירתו) בשה"ק "דעת משה" אודות הנשמה הקדושה המלמדת את האדם בינה בעבודת ה', ואשר על האדם להאזין לקולה וללכת בדרכיה (וראה במאמר "היכל המגיד" שנדפס בגליון זה, שהבאנו מה שהאריכו הצדיקים בענין זה, שכאשר האדם שומע לקול הנשמה, ביכולתו להתעלות מעל מכשולות עולם הזה, ותחננו הנשמה הקדושה בדרך אמת, בלי שום מעצור ומונע ומכשול).

דרגה נעלה מזאת מצינו בכמה מקומות בספרי רבינו, שהוא מספר על גילויים נפלאים של צדיקי הדורות שהכיר, אשר זכו לראות ולחוש בבהירות את גדל השמחה והתענוג של העולמות העליונים.

כך למשל בפ' ואתחנן כתב (ד"ה ושמת): והנה יש צדיקים אשר זוכים לשמוע כרוזים מעולמות העליונים, וכאשר אמר הרב הקדוש מו"ר ז"מ מו"ה אלימלך זצלה"ה, כי כשנגנס שבת לא יכול לסבול [הכרוזים], והוכרח לאטום אזניו מכח קדושת שבת המנקשת כאזניו, וינוע מקול הקורא, כמוכא אצילנו כמה פעמים. וזהו ושמת ישראל, שתראה להכשיר מעשיך. ואז ושמת ישראל, קול קורא מעולמות העליונים. עכ"ל.

ובדב"ק לראש חודש אלול (ד"ה איתא) כתב: "וזכרני כד הוינא טליא, הייתי תמיד מתמה עצמי על כבוד הרב הקדוש אאמ"ר זצלה"ה, שבראש השנה היה שמח למועד, ולכאורה ביום ההוא לשמחה מה זו עושה. אמנם הוא הדבר אשר דברנו, מחמת שהוא ראשית השנה, יורד בו קדושה וטהרה וכל טוב לכל ימי השנה. ולכן מה מאוד צריך לפשפש מעשיו בימי רצון האלו."

גילוי מעניין שנספר רבינו בספרו ג"כ מה שמעמ מאביו הק', (בפ' במדבר ד"ה איש) וז"ל: וזאת העניד הכתוב על שבטי יה. איש על דגלו, "דגלו" מורה על סוף המעשה. היה לבית אבותם, "אב" נקרא המחשבה כנודע (תיקו"ז קיב), רוצה לומר כאשר עלה במחשבה בהעבודה, כן גמרו כלי למעשהו. וכן עתה, בודאי יש צדיקים דבור שיכולים גם כן כזאת. וכאשר אמר הרב הקדוש מו"ה יחיאל מיכל זצלה"ה [המגיד מזלאטשוב] לאאמ"ר זצלה"ה, שכל מחשבה שעלתה לו בעבודה, כן גמרה."

הלב בוער באש המלך

אש המועדים

מלכת המועדים והמזללות את חלומי ליליית המועדים על פי דרך החסידות ומצטיינת שומעת מרדכי ומלך וזו מסתם על עיני תפרי זרעים המביאים מבוסס על כל פשרי חלומי הנבואה והמכר בראש המועדים ובצילוב בשרים

אור החיים

היכל המגיד ממעזריטש

הרה"ג ר' יהודה ווינגרטן שליט"א
י"ר מכון יסוד החסידות

אלול – הקב"ה מחכה לנו

וקורא לנו: פתחי לי אחותי רעיית! הוא עומד מאחורי הדלת, ומבקש מאיתנו "שטייט אויף צו סליחות"! וכאשר היהודי עומד תמה ושואל, איך אוכל להתעורר, והלא אני מוקף בענייני גשמיים, "דהנה לכאורה יפלא על האדם להבל דמה, מגושם מאוד ובעולם הגשמי. איך יעלה מעלה מעלה לידבק בבורא עולם ית"ש" (כל' תלמיד המגיד, בעל הדברת שלמה בפרשת וירא), כיצד יכול האדם להתעורר ו"לחיות" חיים רוחניים ומלאים דבקות בעולם כזה, שכל סדריו והנהגותיו, נראים כמונעים את האדם מעבודת ה' והרי על כרחו של האדם צריך הוא להתעסק עם צרכי הגוף?

נושא ה"דברת שלמה" בפיו את קריאת הקב"ה העונה לשאלה זו, ענה דודי ואמר לך, הוא הקורא ופונה אל כל יהודי החביב עליו כבנו ואומר לכנסת ישראל קומי לך רעיתי רעיתי ולכי לך, ובלשון רבינו "אף על פי שאתה בעולם השפל למטה, יש לך יכולת לקום על ידי נשמתך הקדושה, שהיא רעיתי רעיתי". והיא אשר הפסוק מכריז ואומר בקול גדול - קומי לך! למה תישן?

קריאה זו היא נשמתה של תורת החסידות, שהיא המלמדת כל יהודי להתבונן ולהסתכל בהוייתו הפנימית של העולם, עם ה"נשמה" של הבריאה. לא להתבונן בעולם המעשה כמפריע וכמונע מעבודת ה', ולא להבהל מכוחות החיצונים המסיתים את האדם להתבונן בחיצוניותו של העולם, אלא לבטל את ראיית הגוף לראיית הנשמה, ולהבין שאין בבריאה כי אם מציאות אלוקית אחת - הבורא ברוך הוא המחיה את כל הנבראים, "ועל ידי זה תוכל לילך מזדגא לדגא כו'. ותוכל לסלק הסטרא אחרא והכוחות החיצונים".

עכשיו הזמן שהקב"ה מעניק לנו את היכולת להסתכל כראוי על גדרי העולם, וכידוע ש'אלול' הוא מלשון 'ויאללון את ארעא' (תרגום הפסוק 'ותורו' את ארץ כנען - במדבר יג א), כלומר להסתכל מחדש על העולם עם המשקפיים החדשים שמועניק לנו הבורא בחודש זה שבו מתגלה אלקות בעולם.

כך נוכל לגשת ליום ההכשרה בצורה הראויה, ולהגיע אל האמירה השלימה "מלך עול" על כל העולם בכבודך, והנשא על כל הארץ ביקרך".

שטייט אויף צו סליחות, צו עבודת הבורא! זאת היא הקריאה הידועה שהיו קוראים שמשי הבתי כנסיות בימים קדמונים.

קריאה זאת היתה מעוררת רק חלק מהציבור. שכן חלק גדול מהציבור, מגדול ועד קטן, היו משכימים בחשק עוד שעה ארוכה לפני הזמן שבו עורר השמש את מתפללי בית הכנסת עם פטישו הידוע, ועוסקים בתורה ובתפילה והתבוננות וחשבון הנפש מתוך הבנה שאי אפשר לבוא אל יום המלוכה הידוע בלי התבוננות מעמיקה נבכית הנפש, וכלשון המגיד באור תורה (סימן רסב), "שצריך האדם לדרש ולחקר ולבדק את עצמו בתמידות ותוספת הבדיקה ודרישה וחקירה היטיב בחורין ובסדקין".

גם היום נשמעת קריאה זאת, וגם במקומות שלא נוהגים לעשות כך בפועל, ישנה בת קול המחזרת וקוראת לכל אחד ואחד ישראל "עורו ישנים מתרדמתכם". מי הוא זה המשותק ומחכה כל כך לכל יהודי ויהודי, מי היא אותה בת קול היוצאת מהר חורב ומעוררת ישנים מתרדמתם?

אומר המגיד (מגיד דבריו ליעקב סימן קכד): "והנה בחדש אלול נפתחין י"ג מכליין דרחמי, פירוש שאז רצונם ותאוותם להשפיע! בחודש זה מתעורר הרצון העליון להשפיע, ושלוש עשרה מידות ההשפעה, שהם רחום ותנון אך אפים כו' משתוקקים ומחכים מי הוא זה שיזכה להשיג את מידת א-ל שהיא השגת אלקותו יתברך, מי הוא זה המתדבק בדרכיו של הקב"ה מה הוא רחום אף אתה רחום כו', מה הוא חנון אף אתה חנון, שיזכה שהצינורות האלוקיים ירדו וימשכו אליו.

מסמרי שיער מצד אחד, ודופקים על פתחי הלב הם דבריו הנוקבים של המגיד (שם) שבהם הוא מסביר כי בימים אלו הנהגה של הקב"ה לבני ישראל, היא הנהגה של אב שמשתוקק שבנו יחזור אליו, עד כדי כך שהוא נעשה בבחינת 'נוקבא' - מקבל אל בנו, שכן כל מוחשבותיו ורצונותיו הם רק שבנו יחזור ויתדבק בו, וכלשונו שם: "וכן איתא בספר יצירה, המליך וכו' ואלול בשנה ויד שמאל בנפש, לפי שכל דבר שהוא מתאוה נקרא נוקבא. גלל כן נקרא אלול אותיות א"ל, לפי שבחדש זה ישפיע מדת א"ל".

הקב"ה עומד בימים אלו כמלך בשדה,

י"ל ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית